

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТ ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАН
КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЫ БОЛГАН ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1955
СЕНТЯБРЬ
29

ЧЕТВЕРГ
№ 196 (3390)
Өртөз 20 коп.

Н. А. Булганин биле Н. С. Хрушев
Д. Нерунун Индияга келир деп чалалгазын
хүлөп алганнар (1 арым).
Индия Республикасынын Премьер-Министри дэргэи Джавахарлал Неруга (1 арым).
СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ (1 арым).
Чурттуң колхозтары болгаш совхозтары тараа белеткелдеринин планын хуусаа бетинде күүседип турар (1 арым).

Француз парламент төлөөлеринин Совет Эвилелинде үнүкени (1 арым).
А. Намын. — Коммунисттериниң шүгүм-чүлөктөгү санааларын амандыра берди (2 арым).
А. Поляков. — Кызыл хоорайның партия организациялары чаа өөредилге чынын бүүдүрүдө (2 арым).
Н. Тымчук. — Мурнакчы чылаачынын дуржулгазын (3 арым).

РЕДАКЦИЯГА ЧАГАЛААР (3 арым).
Сун Чини-ди. — Улуг походуң истерке-биле (3—4 арымнар).
С. Иванов. — Делегейде болуп турар чоруктарын допчуламы (4 арым).
Болгария биле Великобританиянын аразында салгы дугуругулазы (4 арым).
Мурвун Вьетнамда национал каттыкчылык дөз шижээшкени (4 арым).

Ажыл-агый черлериниң кадрларының политиктиг өөредилгези

Ажыл-агый черлериниң ууртукчуларынын хөй санын кадрларын өстүргөн болгаш кижилерни Коммунист партия өл кадрлар-биле хун-бүрдө ажылдарын бүүдүрүп чер-черде организацияларыннан пеген турар.

Партия организациялары болза, оларын марксесци-ленинич теория-биле чепселген, бекис принципалдык болгаш идеялык бүүдүрүнгө, Совет күрүенин база чонунч мурунуга бүүдүрүп хүлөзүлгөн болгаш харысалгалык медерер билер чорукка кижилер хүлөзүлгөн.

Улетпүрүнүң улам ырайгы көдүрүшкүнүнүң дегем болгаш тодарай программанын Коммунист партиянын чогадым кылганы амгы үеде ажыл-агый кадрларынын политиктиг өөредилгези уугу уужу-дугузгы болуп турар.

Ууртук кадрларынын политиктиг өөредилгезин күштедирер талаа-биле бистичи областык партия комитеттери чамдык амандарын кылган. Эрткен өөредилге чынында ажыл-агыйнын азын хөй ууртукчулары марксесци-лениничтик кежээки университетинде болгаш партиянын кежээки школаларында чедишикиниг өөргөнгөн.

Бүүдүргөлериниң экономиказынын үдөзиниңиниң талаа-биле Кызыл хоорайнын ажыл-агый астынган азын кам лекцияларын номчулаан СЭКП-нин хоорай комитети организаастаан. Кызылдын ичин заводунун директору эш Бондаров, Бай-Хаактың райүлетпүр комбинатынын директору эш Райшев болгаш № 65 машина орук станциясынын директору эш Степанов олар боттарынын идея-политиктиг деңгээлин бекиткен чүкүлдүгү ачылдып турарлар. Сөгөтөдө заводунун код инженер эш Крылов болгаш өске-даа өшөр марксесци-лениничтик кежээки университетинде эки өөренип турар. Ажыл-агыйнын дыка хөй ууртукчулары өөренип алган политиктиг билгилерин практиктиг ашпта чедишикиниг ачылдып турарынын чидектери эвээш өвөс.

Шаган-Артының райүлетпүр комбинатынын директору эш Ижегооров боттарынын идея-политиктиг деңгээлин үргүзүп бекитип, политиктиг база экономикадык билгилерин практиктик ашпта чедишикиниг ачылдып турарынын харлаа-биле кысаа хуусалык шикте райүлетпүр комбинатынын областык мурнакчы бүүдүргөлериниң деңгээлинге чедир көдүрүп шыаган.

Ажыл-агый кадрларынын политиктиг өөредилгезин күштедирер талаа-биле ачылдык чамдык эки түнөөлдөрүнде чегерелештир уугу четистериниң барын демдегелээр чүгүлө.

Партиянын чамдык комитеттери (Каз-Хем, Чон-Хемчик болгаш Барым-Хемчик) кадрларын шилип аларын болгаш таарыштыр тургузарын шил чорудуп турар-даа болза, оларын өстүрерин база кижилериниң ийи дугар чегенин керээ кылдыр көрүп турар. Чжаэ, Сары-Септя райүлетпүр комбинатынын ажылын башкарып чадап каан Метелевич орунунга эш Смоляковту тойуулаан. Иччаарга, ажыл сандагы бүүдүргө черин хүлөп алган чаа ачылдакчыга бүү талааның дуазын көргүрөө, соң идея-политиктиг өздүлгөн дугайында чогуур кичаангенин салып укуртуп турган. СЭКП Каз-Хем райкомго бо дугайында боттуг кичаангени сабаанын-биле комбинаттын ачылдык экидизинини эш Смоляков чедип ап шыагайы турар.

Ажыл-агый кадрларынын политиктиг кижизинденген чүгүлөшүн эш И. В. Сталин партиянын XVIII съездинде тодарай айткан:

«...Күрөө болгаш партия ачылдык кыдыр-даа аарынын ачылдакчыларынын политиктиг деңгээли болгаш марксесци-ленинич медерелди бекис болган тутум-на, ажил бөдү улам-на бекис болган үр-түгүлдөгү, ачылдык түнөөлдөрү улам-на чедимчел бөлүр, мычаарга, ачылдакчыларынын политиктиг деңгээли болгаш марксесци-ленинич медерелдин күдү болгаш болза, ачылда буступ дүжүүшүн күннөр болгаш үстүрүшкүнер удаа-ларга

С о в е ш Э в и л е л и н д е

Күш-ажыл курлавырларының 15 чыл болурунга

Күш-ажыл курлавырларының өөредилге черлерин тургускан хүндүдөн бээр 15 чыл болганы октябрь 2-де болуп. Ус дартан, демир орук, даг улетпүрүнүң болгаш өске-даа училдө черлеринге база школаларга бо хүнге тураскааткан лекцияларын болгаш илеткелдерин чорудар.

Өөреникчилерниң техниктиг чогаалы-газынын хоорай, область, край болгаш республика делегелериниң чер бүүрөгү организаастаар. Чоокку хүннерде Москвага Бүгү-эвилелин чамдык болган делегелери ажиттынар. Нарын станоктар, машиналарнын болгаш механикаларнын ачылдып турар хевирлери, көргүзүп чүдүлери, уран-чүүдө кылгыларынын экспонаттары найысалда кээп эгелей берген.

«Бистин Төрөн чүрүвүстүң маадырдыг ачылчын айтызы» деп темага лектура конференцияларын училдөлдөргө болгаш школаларга чорудуп турар. Байырал-биле холбаштыр спорт маргызаларын, бот-тывынгыр уран-чүүдө коллективтериниң көргүзүлгүн чорудар. Күш-ажыл курлавырларынын өөреникчилериниң бот-тывынгыр уран-чүүдүлүк бекиси Бүгү-эвилел көрүшкүнүнүң киржибилерин тырттырган «Мосфильм» доозуп турар. Бо фильм көрүшкүнү калбак экранга көрлөр.

Октябрь 1., 2 болгаш 3-те күш-ажыл курлавырларынын бүү өөредилге черлеринде байыралдык хураалдарын эрттирер. (СЭТА).

Патриотчуларын өг-бүлөзүнн дугайында сатыш салышкынын

ТАШКЕНТ. Уруглар бажыныарынан 14 уругларын урут кылдып азырап ап, бекис медерелди чорукту болгаш патриоттукту көргүскөн дартан Шахмед Шахмузювака болгаш оон кадайы Бахри Акрамовага тус-тус дузалакчылар тышыр дугайында Узбек ССР-нин Министрлер Чөүлөзи доктаал үлдүргөн.

Күрүениң болгаш улустуң мурунга Ш. Шахмузювтуң болгаш Б. Акрамованын алдар-хаанызын санап көрүшкөөн, Узбек ССР-нин Министрлер Чөүлөзи оларнын кайымынга-даа айла 600 рубль хемчээдиг дузалакчынын бүү намында доктааткан. (СЭТА).

Агрозоотехниктиг пропаганда бажыңнары

ТАЛЛИН. Чудо хөлдүң эринде, Кааластынын район түвүндө Эстонияда бир дуга агрозоотехниктиг пропаганда бажыңнарының турушкунун дооскан. Ол бажыңда 200 диндикчлар кирер лекция залы, кино залы, методика кабинеттериниң өрөөлдери бар болуп турар.

Агрозоотехниктиг пропаганда бажыңнары ам Эстонияның хөй-хөй суураарында болгаш районнар тептерине, Сарема ортулукта, Йыхвиде, Кейлаа, Вастселинде болгаш өске-даа черлерде туруп турар. Нийтиз-биле республикага ыдыг 10 бажыңнарын тутар. (СЭТА).

Француз парламент төлөөлериниң Совет Эвилелинде үнүкени

Францияның Национал хураалының Даргазы Пьер Шнейтерге баштапкан француз парламент төлөөлериниң кижигүнериниң бөдү сентябрь 25-тин артында Ленинград Москвага элп келген.

ССРЭ-нің Дээди Советинин чалаанын баугаар Совет Эвилелинге чораян француз парламентиниң төлөөлөрү ол-ла хөй самолёт-биле төрөөн чүрүткө чорукканнар. Совет Эвилелинде төлөөлөрүниң кижигүнери Раймон Шмиттлан, Жан Пюпа, Робер Обз олар артып калганнар. Олар кам хонуктуп дургууда Уралдык улетпүр бүүдүргөлери биле танышарлар.

ССРЭ-ге чоруп турганынын дургууда француз парламентиниң төлөөкчилери Сталинградка, Тюбиссега, Биенке, Сондэ, Ленинградка чораяннар. Аалчылар улетпүр бүүдүргөлөр, келээ ажыл-агый, култура албан черлери, төөгүлүг болгаш архитектурадыг тураскаалар-биле танышканнар.

Француз парламентиниң депутаттары ССРЭ-нин Министрлер Чөүлөзиниң Даргазы Н. А. Булганин болгаш ССРЭ-нің Дээди Советинин Президиумунун кижигүнү Н. С. Хрушев хүлөп алган, ССРЭ-нің

СЭКП-нин XX съездинде алдар болдурган социалисттик чарыш Магнитогорский металлургия комбинатында калбарып турар. Чуга демирлер кылар № I дехтин коллектив бөдүрүп социалистик хүлөзүлгөн эде көргөш, чаа, бекиткен хүлөзүлгөн алган. Ылаңгыя чыл плавнында ажыр 25.000 тонна чугуа демирин кылар. Күш-ажылдык бүүдүрүчүлүгү 2 хуу чедир бекитер деп шиктирилгөөн.

Чурукта: № I дехте. Фото В. Георгиевичи.

Чурттуң колхозтары болгаш совхозтары тараа белеткелдериниң планын хуусаа бетинде күүседип турар

Томск областың колхозтары тараа белеткелдериниң күрүне планын хуусаа бетинде күүсеткенер, олар боттарынын аргаларын санап көрүшкөөн, плаанды алдыр 1 миллион пуд тараанын дузаалар. Күрүнеге тараа дузаалгалы үргүзүлгөн турар.

Областың колхозтары күсү тарылганы БАЛАШОВ ОБЛАСТЫ

Балашов областың колхозтары болгаш совхозтары тараа болгаш келээ ажыл-агыйнын өске-даа продуктуларын бүүдүрүп үлдүрерин көүздөй дугайында СЭКП ТБ-нің болгаш ССР Эвилелинин Министрлер Чөүлөзүниң төөгүлүг шиктирлерин күүсеттишаан, бо чылын эң бекис дүжүтүп култураларын тарылга шөдүн калбарган болгаш тарааларын, кукурузанын, тарымаал тооруктун, чигир свеклязынын, горчицаның эки дүжүдү өстүрүп алганнар.

Областың колхозтары болгаш совхозтары тараа белеткелдериниң күрүне планын августта күүсеттишаан, 14,7 миллион пуд тараанын күрүнеге немей дугаалган болгаш

чорудуп, келээ ажыл-агыйнын бүү култураларынын ажаап азымыкынын дүргөн доозарынын хемчегелерин ап, чамын тарып култураларга күсүк аныгытарын аңдарып турар болгаш 1956 чылдын чакы тарылгалыгына үзенинер үрүшкүнү үргүлчүлөп турар.

Колхозтарын болгаш совхозтарын мал ачылдынын фермаларын ачылдакчыларын мадын болгаш куштун продуктуларын бекитерин, база олышкаш мал ачылдынын фермаларын баранын болгаш бүүрүп өздүлгөн чедип алган.

Бо чылын сентябрь 10-да 1954 чылда турганында күрүне сүтү—186 муң центнерин, эшти—2 муң центнерин болгаш чурганны 3,3 миллионну хөйну дугаалган болгаш саткан.

Сыктыкварның 175 чыл ою

СЫКТЫКВАР. Кож АССР-нің муруну чүгүлдө, Сонгу чүктүг ийи уагу демирери — Выгедга биле Сысольдун катышкан бектириде Сыктыквар туруп турар. Сентябрь 24-те хоорайнын ачылчы чоннары ою үнөзүлгөнүнден бээр 175 чыл оюн демдегелөөнөр.

Революция мурундагы Сыктыквар (мурундагы Усть-Сысольск) улетпүр чөү, үс-тымыкы кошкак көгүлдөдөгү, сайырангай өвөс салгыкылар хоорайы турган. Совет эрге-чагырганын чылдарында ол таныткышы кылдыр өскерилген. Апырга монументтин болгаш тузаларынын орунда социалисттик чаа Сыктыквар өскөн. Хоорайнын улетпүр дүргөн өлүп турар. Бо үеде чамгы ай хевирлп бажыңнар тутар дехтик уугу ыш заводду, Выгеданын судно тутар—судно септегенниң заводу, «Комплекс» комбинатынын септеге механиктиг заводу мында бар болуп турар. Максакостун, Генеральная запань болгаш

маш суглалды өске-даа черлер миллион-миллион кубометр ышты ачылдып кылып турар. Тууйбу заводу, эшт болгаш алтыкеш комбинаттары, хлеб заводу, алыч-чеч база улетпүр комбинаттары хоорайга ачылдып турар.

Сыктыквар чыл бүрдө өлүп, чаагай-жип турар. Хөй кызт даш бажыңнар тургүстүтүп, куумчулар асфальт-биле шиктишкен турар.

Республиканың найысалынын културалуу амдыралы яны-бүрү. Мында республиканын драма театры, концерт-эстрада бюроз, ийи кино театралар, культура Бажыны, край шикчилегинин болгаш уран-чүүдө музейлери, 29 библиотекалар, улустун чогаалынын Бажыны, ийи стадион бар.

ССРЭ-нің Эртменер академиянын салгырын Сыктыкварда тургускан. (СЭТА).

Барааннарын бөдүү-биле чедирип бээри калбарып турар

Салгы четкызынге барааннарын бөдүү-биле чедирип бээри чуртта калбарып турар. РСФСР-нин, Украинанын болгаш әнделгешен өске-даа республикаларын 64 хоорайларында азын-чечиниң болгаш үлөтпүрүн хөй-хөй барааннарын шуут-ла үлөтпүр бүүдүрүлгөрүнден, соок черлерден болгаш бөдүү базалардан магистринерге чедирип берип турар. Моон ачын-биле бо хоорайларда муң хире автомобилдер хосталган. Барааннарын сөөртүргө ачылдап турган экспедиторларын, агенттерин, чык чүүдүрүчүлөрүн болгаш өске-даа ачылдакчыларын салып 3 муң ажыг киж кызырлан. Барааннарын бөдүү-биле сөөртүп эккен бээр чорукту тургусканында ашпа лавналгалы чылда барык 60 миллион рубль болуп турар.

Барааннарын бөдүү-биле сөөртүп эккен бээр оон ангыда машиналарнын куруттуурин энежедир, оларын чык көдүрүп шыадырын бекитер арганы берген. Базалардан бараан барып шилип алып талаа-биле магазинер директорларынын болгаш өске-даа ачылдакчыларын бараан алып дөз ийи, бөөр чөрүтүрүп кызырган. Бо болза, салып алычыларын хандырарын талаа-биле боттарынын дорт хүлөзүлгөлерин күүседир арганы оларга берип турар.

ССРЭ-нің салгы министерствозу барааннарын мөөчү-биле чедирип бээр өске-даа хөй-хөй хоорайларда орг застан турар. Чыл тентчүлүг чедип ачылдык уулу-чул 16 пунктулар (ден-иштинде Апхабадка, Фрунзеге) өлөп өске-даа черлерге чорудар. (СЭТА).

Дубоссары ГЭС Тираспольга токтуб

ДУБОССАРЫ (Молдав ССР). Дубоссары Тираспольгун 69,5 километр дуртукти дымчыдакызын бекис-вөлдү-шүгүмүнү турушкуну доозулган. Я валенко биле А. Копыловтун улетпүрү рары электромонтажисттерин бригадалары азын кам хонук эрте сөөлдү механиктерин өшпөп кылганнар.

Бо үеде чедир энергиянын болдуунда Кишинев ап турган Дубоссары ГЭС Молдавиянын улуг улетпүр төвү Тираспольга тогуп берген. (СЭТА).

Петро Невнинин Москвада келгени

Италияның Социалисттик партиянын чингине секретари, парламент депутаты, «Улустар аразында тайбынын быжгылаары дөз» делегейде Сталинчк шапталыныч лауреаты Петро Невни калайы-биле база ону үдөп чорутуу Социалисттик партиянын ачылдакчылары-биле кады Кыдат Улус Республикага бар чыла, орук айымын, сентябрь 24-те Москвада чедип келген.

Внуково аэродромунга Петро Невни болгаш оң «чүктөрүн ССРЭ-нің Дээди Советинин Эвилелиди Советинин Даргазы А. П. Волков, Московтиң куускомунун даргазы М. А. Яснов, ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттары, ВПСИ-тиң секретары Н. В. Попова, Тайбын камгалалынын Совет комитетиниң даргазы Н. С. Тихонов, делегейин Сталинчк шапталынын талаа-биле комитеттин кижигүнү Г. В. Александров болгаш совет хөй-ийитинин өске-даа төлөөкчилери уткаааннар.

Кыдат Улус Республиканың ССРЭ-де Оюга болгаш Бүрүн эргенди Элчинин Лю Сяо болган элчин черинин ачылдакчылары Петро Невниниң база уткаааннар. (СЭТА).

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

ТӨӨГҮЛҮГ ЧУГААЛАЖЫШКЫННАР

Уластар аразынын дүшкүрүчү чоруктарын улам ырай кошколорунга болган тайбыны быжыгыларынга илг берип турар саяалар болган боттук хемчеглер Москвалдан чоруп турар деп мөдөрө билиншин даштыкы чурттарын чоңуун эң калбак бөлүктөрүн хаара туруп турар. Сөөгү хунерини дүргүзүлү делегей болза Совет Эвилелинин тайбынга ынакмылды даштыкы политикамын чак илерошкунерини херечил апарган.

Сентябрь 19-та Москвага чугула документтерде ат салдыган: найрал, кады аяккадамынга болган кайы-кайымынга дуулажыр дугайында 1948 чылдын аярыя 6-лагы көрөүң хуусааны узлар дугайында Совет Социалист Республикаларын Эвилелинин болган: Финлянд Республиканын аразында протоколга база шерия-далай базаны кылдыр Порккала-Уддтун девискарин аягылар эргелери ден Совет Эвилелинин оталаарынын болган ол девискарден совет чекестик күнтөрүн үлдүрерин дугайында дугуржулага ат салдыган.

Совет Эвилелинин болган Финляндиянын аразында найралды харылааларын улам ырайты жогутулдун дугайын херечиле турар ол документтерини чүгө Совет Эвилелинин болган Финляндия элес, харын ол чурттардан дашкар чөлдө, малык скадиян кургуселерине база сеткил ханышыкыны-биле утсаң.

Совет чакаткы чекестик күнтерден 640 муң кижини кызыр дугайында шийтирине хуузон алганын соонда база совет шерияртын Австридан хуусаа бетине үлдүрерини соонда Порккала-Уддтун девискарин аразында аягылар эргелери оталаарынын делегейи хейнитиле чактай сеткил сакышты хейтирерин.

«Морон-тининген» деп швед солун Совет чакаткы чактай сеткил сакышын «Совет эвилелинин каш улаа көдүрү келгени болган барын таласы күрүмелерини оталаа келгени чугула айтыртыгы таарымчалыг инициатива» кылдыр өнөлө турар. Бир элес өскөндөр девискарлерине америк шерия базаларын дугайы АКШ-тын тускай төлөөкчелерини меделерин барымдалар болза, солунун ол меделерине чөшкөшөйлө берил болбаас. Чыжаакыра, АКШ-тын узкар чугула министри Курис Совет Эвилелини Порккала-Уддтун девискарин аразында аягылар эргелден оталаарынын болган мында совет шерия базаларын узтуларын даштыкы чурттарда базалар дугайында айтыртыгы хамааршыр Катышкан Штаттарын политикамыга сакышын болбаас» деп Мадридге меделер.

«Москвага совет-финлянд дугуржулаарта ат салдыган соонда дуулажыгы хун база-ла анад Совет Социалист Республикаларын Эвилелинин болган Герман Демократтыг Республикасын аразында харылаалар дугайында бүгү делегейге уаг уаг-дууламы чак документиге — көрөтө ат салдыган. Ден өргөң болган тускай хамааршыла чорукту кайы-кайымын хундулдерини болган шийти херестери холгараштынасын принциптерине үндөлөгөн болган Герман Федералдыг Республика-биле харылаа байлаарын кириштирбашан, иштикка болган даштыкы политикамын айтыртыгы шийтиреринге долу хосталган Герман Демократтыг Республика берип турар. Ол керээ болза, ССРЭ-нин болган ГДР-нин аразында харылааларын

быжыгыларынга шийтирерини чөшкөшөйлө берил болган тайбыны быжыгыларынга илг берип турар саяалар болган боттук хемчеглер Москвалдан чоруп турар деп мөдөрө билиншин даштыкы чурттарын чоңуун эң калбак бөлүктөрүн хаара туруп турар. Сөөгү хунерини дүргүзүлү делегей болза Совет Эвилелинин тайбынга ынакмылды даштыкы политикамын чак илерошкунерини херечил апарган.

Сентябрь 19-та Москвага чугула документтерде ат салдыган: найрал, кады аяккадамынга болган кайы-кайымынга дуулажыр дугайында 1948 чылдын аярыя 6-лагы көрөүң хуусааны узлар дугайында Совет Социалист Республикаларын Эвилелинин болган: Финлянд Республиканын аразында протоколга база шерия-далай базаны кылдыр Порккала-Уддтун девискарин аягылар эргелери ден Совет Эвилелинин оталаарынын болган ол девискарден совет чекестик күнтөрүн үлдүрерин дугайында дугуржулага ат салдыган.

Совет Эвилелинин болган Финляндиянын аразында найралды харылааларын улам ырайты жогутулдун дугайын херечиле турар ол документтерини чүгө Совет Эвилелинин болган Финляндия элес, харын ол чурттардан дашкар чөлдө, малык скадиян кургуселерине база сеткил ханышыкыны-биле утсаң.

Совет чакаткы чекестик күнтерден 640 муң кижини кызыр дугайында шийтирине хуузон алганын соонда база совет шерияртын Австридан хуусаа бетине үлдүрерини соонда Порккала-Уддтун девискарин аразында аягылар эргелери оталаарынын делегейи хейнитиле чактай сеткил сакышты хейтирерин.

«Морон-тининген» деп швед солун Совет чакаткы чактай сеткил сакышын «Совет эвилелинин каш улаа көдүрү келгени болган барын таласы күрүмелерини оталаа келгени чугула айтыртыгы таарымчалыг инициатива» кылдыр өнөлө турар. Бир элес өскөндөр девискарлерине америк шерия базаларын дугайы АКШ-тын тускай төлөөкчелерини меделерин барымдалар болза, солунун ол меделерине чөшкөшөйлө берил болбаас. Чыжаакыра, АКШ-тын узкар чугула министри Курис Совет Эвилелини Порккала-Уддтун девискарин аразында аягылар эргелден оталаарынын болган мында совет шерия базаларын узтуларын даштыкы чурттарда базалар дугайында айтыртыгы хамааршыр Катышкан Штаттарын политикамыга сакышын болбаас» деп Мадридге меделер.

«Москвага совет-финлянд дугуржулаарта ат салдыган соонда дуулажыгы хун база-ла анад Совет Социалист Республикаларын Эвилелинин болган Герман Демократтыг Республикасын аразында харылаалар дугайында бүгү делегейге уаг уаг-дууламы чак документиге — көрөтө ат салдыган. Ден өргөң болган тускай хамааршыла чорукту кайы-кайымын хундулдерини болган шийти херестери холгараштынасын принциптерине үндөлөгөн болган Герман Федералдыг Республика-биле харылаа байлаарын кириштирбашан, иштикка болган даштыкы политикамын айтыртыгы шийтиреринге долу хосталган Герман Демократтыг Республика берип турар. Ол керээ болза, ССРЭ-нин болган ГДР-нин аразында харылааларын

ларын шийтирерин таарымчалыг болдуру турар байдала ажыттыган. Ол айтыртыгынын аразында чөшкөшөйлө берил болган тайбыны быжыгыларынга илг берип турар саяалар болган боттук хемчеглер Москвалдан чоруп турар деп мөдөрө билиншин даштыкы чурттарын чоңуун эң калбак бөлүктөрүн хаара туруп турар.

«1955 чыл болза, бүгү-делегейге чак иделелди берген...» деп делегейин хейнитиле хөңүн шын-биле илереп турар шийтиреринге сөз-биле сессияны ажытка. Англиянын «Дейли телеграф» анд жоринг пост» деп солуну «үңгө чоруп мунчураактын шык соок дайын сөөгү чылдарда КНО-нун орган боттуң мул-ураткан» деп чүвени меделерин. Бол Ассамблеянын амгы сессиянын дугайында мунча деп бижкөн: «Бө сессия па-жангызындан-даа артык үрө-тундөлгү болуп, КНО-нун Уставынын боттун кежигунеринге—чаагай жокталар шык кады чурттар» деп айтышымынга дүгү турар уаг иделердинг.

«КНО-нун Бол Ассамблеянын Х сессиясында АКШ-тын төлөөкчелерини туружу боттуче уаг кичөңөйлө элдери турар. Чугаа болза, хамкыш мурунда Кылат Уаг Республикасын КНО-да дүрүм дугайыра эргелери катат тургузарынын дугайында чоруп турар. Ол айтыртыгы шийтирерини сөгараалдык болбаас, чүгө дөргө, алды чүгө миллион кылат уаг-тун төлөөкчелерини КНО-да ажылаа чылдарын Катмышкан Нацялар Организацыйанын ат-салтын басырылып, узлар аразынын тайбынын болган аймык чок чоруп быжылаар, күрүмелер аразында найралды харылааларын болган кады ажылаадылган хөжүдөр деп оң сөгулаарын күтөлдөрине шийтирерини турар. Мынд турбуза АКШ-тын төлөөкчелери Кылат Уаг Республикасын КНО-да дүрүм дугайыра эргелери катат тургузар дугайында айтыртыгы амгы сессияга көрөйлөн база дагы саналды.

Мынарага мурунда база ша-ла илг америк саналар дөш болула турган элөң хей чурттар Кылат Уаг Республика дугайында айтыртыгы хамааршыр амгы сессияга АКШ-тын деткириден оталаарын толгарай барымда болуп турар. Делегейин хей-ниинин болза, КНО-нун Бол Ассамблеянын сессиясы элөң узлар аразынын иняте иделелди байдалын басырылар дээр оралдыкын хунерини шийтирерин-биле буруу шап турар. Янам-буруу социал-политика саясатын чурттарын аразында тайбын көк-хөлбө дөгунаашкынын идеясы—«Женеванын узлаа-болта» эрги политикадан халбаатаным чоруп чакык кижилерин ботат турары мунча «өргөтөл болушуну» элес, харын массаларын шийтирерин алаган материалды күш болуп турар.

Катмышкан Нацялар Организацыйа узлар аразынын дүшкүрүчү чоруктарын таарыштырынга болган бүгү чурттарын аразында кады ажылаадылган хандырарынга херек кырына илг берип узлар кузеп турар. Ол сөгулаын шийтиреринге узланган толгарай орукту «Уластар аразынын дүшкүрүчү чоруктарын улам ырай кошколорунга болган тайбыны быжыгыларынга илг берип турар саяалар болган боттук хемчеглер Москвалдан чоруп турар деп мөдөрө билиншин даштыкы чурттарын чоңуун эң калбак бөлүктөрүн хаара туруп турар» деп мөдөрө билиншин даштыкы чурттарын чоңуун эң калбак бөлүктөрүн хаара туруп турар.

Болгар Улус Республика. Димитровградта Сталин аттыг химия комбинадын ажалчынарнын болган элбон-хакчыларнын уругларыга уугар-салдын болган яселери организастан. Чурутка: химия комбинадынын ууглар садында. Болгариянын телеграф агентствосунун прессфотолунун фотолу.

Болгария биле Великобританиянын аразында садыг дугуржулагы

СОФИЯ. Солуннарнын дынамын турары чылда, 1955 чылдын октябрь 22-ден 1957 чылдын декабрь 31-ге чедир үдө илг чурттуу аразында бараан саярылгаларын таарыштыр дугайында Болгариянын Улус Республикасы биле Великобританиянын аразында садыг дугуржулагы Лондонда ат салган. Дугуржулаа «буагар, Болгария Великобританиядан металлды, пос-таамы үлетпүрүгө чиг этти, химика-

лар эрткин чылдазындан 154 муң теңбо черия хейлү аялар.

Бо чылын хей-хей машина хөлөмөл станциялары Совет Эвилелинден чоруткан чад тракторларын болган кезде ажылагынын өскө-лаа машиналарын алыр.

СОСТА.

КУАР-да күскү чер андарылгазынын эгелээни

ПХЕНЬЯН. Корейин төп телеграф агентствосунун даштыкы турары болза, сентябрь ортамы үенде Корейин Улус-Демократтыг Республикасынын машина хөлөмөл станциялары күскү чер андарылгазын эгелээни. Бо чылын ол станция-

лар эрткин чылдазындан 154 муң теңбо черия хейлү аялар.

Бо чылын хей-хей машина хөлөмөл станциялары Совет Эвилелинден чоруткан чад тракторларын болган кезде ажылагынын өскө-лаа машиналарын алыр.

СОСТА.

Мурнуу Вьетнамда национал каттыжышыкын дөшш ишмчөөшкын

ХАНОИ. Вьетнамдын информация агентствосунун дынамын турары болза, бүгү шийтини сөгүлдерини эрттери дөш ишмчөөшкын Мурнуу Вьетнамда калбарып турар. Тан-ан хоорайга (Куан-Нам жоку) август 21-де эгелөң ажыл сөксалдыкын Куанг-Нам болган Туа-Пин жокларын элөң каш округтарына илетерээ. Мурнуу Вьетнамдын эрге-чакыргаларын чакык хемчеглерини буруу шап турар болган бүгү-ниинини сөгүлдерини бөдеткенер сөгула-биле Вьетнам Демократтыг Республикасын чакык-биле консультативни конференцияны эрттери оарны кийгырин турар хуууларын болган плакаттарын ажыл сөксалдыкын, изарыны кирижчилери үндүргөн. Нацио-

нал каттыжышыкыне улустун күлө-сөруу илдерини турар дилет бижиктери хей-хей кийтирерге хуузон азында Тан-ан хоорайга мунда бижиктерини алаат каш муң ат «бижидилерини» аяккадырган. Хон Ван хоорайын чоңун дөрттүк бир кези боттарынын аттын ол бижиктерге салган. Ден Бу округтун чоңу национал чангыс элти чедир алыр сөгүла-биле сөгү болган мурунуу чүктөгү аразында консультативни эрттирер негелдерини чурттуң игондөмчи администрацияныга болган тайбынчылыга талаамы-биле узлар» аразынын комиссияныга 2 муң ажыл дилет бижиктерин чоруткан.

СОСТА.

Улуг походтуң истери-биле

Лендерини бирөөн мундыг. Кызыл армиянын дайынчыларын бирөөн чараш кыска кайтамчыкты күнүт сакыдыр улуг элес фонарины турсаккада берген. Суурун чурттакчыларынга оңа берге калды-да үдө ол уруг фонари кийшерт турган, оң чыры тарачынаарын амдырлаче болган деисеке хей-ай кирип турган. Ол фонери хосталга чедир артып калган болган оң соонда бир кезде ажыл-агый кооперативине оңу бөдөкө берген деп чугаажык турар. Ол бо үдө чедир дүне саянда-ла кооператив баштаар черини кырына хун, оң кежигунеринге орукту чырыдын берип турар.

Антилон дайынын чылдарында Гуйжоо жокуну кежир чорур узур меңө таварышкан. Хамгытын мурунда ол черлерге чорур узур таварышкан киж бұртунда ол жокуну чоңун киж илгиле элес амдырлачине охтургал-биле көрүп пылаазын чал чорур мең. Мынарада анад мындыг ири тараан турган: «Кызыл армия чедир келер — уаг хөлөп турар, а актар армияны чедир көргө — уаг илгилер турар. Уаг хөлөп болуп төлөдө, актар элес, а Кызыл армиянын келер херек». Ол ирчип уржук дөш хей-хей буруу чок кижилер гонимданчыларын кара-бажынырынга суктурган, кычала-лаа ол ири улам-на калба-биле илетерээ.

Ам ол ирчип сөү боттанган. Гуйжоога чедир келген чак амдыралды көрүлүс. Мында шугу чаа: бизди келген өрүкүң, оңу кылган кижилер, чалагың өрүктүң илг талаларында турар бажынар.

Лендерини бирөөн мундыг. Кызыл армиянын дайынчыларын бирөөн чараш кыска кайтамчыкты күнүт сакыдыр улуг элес фонарины турсаккада берген. Суурун чурттакчыларынга оңа берге калды-да үдө ол уруг фонари кийшерт турган, оң чыры тарачынаарын амдырлаче болган деисеке хей-ай кирип турган. Ол фонери хосталга чедир артып калган болган оң соонда бир кезде ажыл-агый кооперативине оңу бөдөкө берген деп чугаажык турар. Ол бо үдө чедир дүне саянда-ла кооператив баштаар черини кырына хун, оң кежигунеринге орукту чырыдын берип турар.

Антилон дайынын чылдарында Гуйжоо жокуну кежир чорур узур меңө таварышкан. Хамгытын мурунда ол черлерге чорур узур таварышкан киж бұртунда ол жокуну чоңун киж илгиле элес амдырлачине охтургал-биле көрүп пылаазын чал чорур мең. Мынарада анад мындыг ири тараан турган: «Кызыл армия чедир келер — уаг хөлөп турар, а актар армияны чедир көргө — уаг илгилер турар. Уаг хөлөп болуп төлөдө, актар элес, а Кызыл армиянын келер херек». Ол ирчип уржук дөш хей-хей буруу чок кижилер гонимданчыларын кара-бажынырынга суктурган, кычала-лаа ол ири улам-на калба-биле илетерээ.

Ам ол ирчип сөү боттанган. Гуйжоога чедир келген чак амдыралды көрүлүс. Мында шугу чаа: бизди келген өрүкүң, оңу кылган кижилер, чалагың өрүктүң илг талаларында турар бажынар.

Лендерини бирөөн мундыг. Кызыл армиянын дайынчыларын бирөөн чараш кыска кайтамчыкты күнүт сакыдыр улуг элес фонарины турсаккада берген. Суурун чурттакчыларынга оңа берге калды-да үдө ол уруг фонари кийшерт турган, оң чыры тарачынаарын амдырлаче болган деисеке хей-ай кирип турган. Ол фонери хосталга чедир артып калган болган оң соонда бир кезде ажыл-агый кооперативине оңу бөдөкө берген деп чугаажык турар. Ол бо үдө чедир дүне саянда-ла кооператив баштаар черини кырына хун, оң кежигунеринге орукту чырыдын берип турар.

Антилон дайынын чылдарында Гуйжоо жокуну кежир чорур узур меңө таварышкан. Хамгытын мурунда ол черлерге чорур узур таварышкан киж бұртунда ол жокуну чоңун киж илгиле элес амдырлачине охтургал-биле көрүп пылаазын чал чорур мең. Мынарада анад мындыг ири тараан турган: «Кызыл армия чедир келер — уаг хөлөп турар, а актар армияны чедир көргө — уаг илгилер турар. Уаг хөлөп болуп төлөдө, актар элес, а Кызыл армиянын келер херек». Ол ирчип уржук дөш хей-хей буруу чок кижилер гонимданчыларын кара-бажынырынга суктурган, кычала-лаа ол ири улам-на калба-биле илетерээ.

Ам ол ирчип сөү боттанган. Гуйжоога чедир келген чак амдыралды көрүлүс. Мында шугу чаа: бизди келген өрүкүң, оңу кылган кижилер, чалагың өрүктүң илг талаларында турар бажынар.

ССРЭ-нин улус ажил-агыын катат тургузарынын болган хөгжүдөрүнүн бешки күрүне 433шкын

1955 чылдын сентябрь 18-те Смоленск хоорайга болган 10-гу тиражыны

НУУРТЭР ТАБЛИЦАЗЫ

Чөшкүннүн бүгү разрядтарында серияларын болган облигацияларын мооң адаанда дугаарларынга ойнаашкынар таварышкан:

Серияларын №№	Облигацияларын №№	Облигацияларын номиналы рубль-бө	Серияларын №№	Облигацияларын №№	Облигацияларын номиналы рубль-бө	Серияларын №№	Облигацияларын №№	Облигацияларын номиналы рубль-бө	Серияларын №№	Облигацияларын №№	Облигацияларын номиналы рубль-бө
080034	22*	1.000	084539	1-50	500	089051	12*	1.000	094581	27*	1.000
080117	13*	1.000	084797	1-50	500	089165	34*	200	094861	15*	1.000
080183	1-50	500	084868	1-50	200	089204	1-50	500	094938	1-50	200
080194	45*	1.000	084934	07*	1.000	089288	27*	500	095119	1-50	200
080294	30*	1.000	084946	11*	1.000	089324	43*	1.000	095198	22*	1.000
080449	1-50	200	085074	19*	1.000	089382	35*	1.000	095297	1-50	200
080470	1-50	500	085150	46*	1.000	089433	01*	1.000	095359	1-50	200
080550	16*	1.000	085244	48*	1.000	089445	1-50	200	095478	1-50	500
080780	17*	1.000	085314	1-50	500	089884	13*	500	095559	1-50	200
080913	10*	1.000	085368	19*	1.000	089989	16*	1.000	095637	1-50	200
080931	1-50	500	085812	1-50	200	090046	31*	1.000	095960	1-50	200
081030	1-50	200	085839	44*	1.000	090121	48*	1.000	095971	20*	1.000
081271	47*	1.000	086052	15*	1.000	090258	15*	1.000	096038	06*	1.000
081444	41*	1.000	086076	21*	1.000	090419	23*	1.000	096073	1-50	200
081494	24*	1.000	086310	23*	1.000	090473	18*	1.000	096162	31*	5.000
081572	1-50	500	086461	47*	1.000	090484	28*	1.000	096315	07*	1.000
081639	31*	1.000	086462	1-50	200	090641	1-50	500	096408	1-50	500
081724	27*	10.000	086475	45*	1.000	090772	1-50	200	096486	16*	1.000
081780	26*	1.000	086542	03*	5.000	091155	43*	1.000	096546	23*	1.000
082178	1-50	200	086625	1-50	200	091236	1-50	200	096638	1-50	200
082330	20*	1.000	086668	33*	1.000	091279	19*	1.000	096710	1-50	200
082412	17*	1.000	086771	1-50	200	091422	32*	1.000	096877	24*	1.000
082434	1-50	200	086868	20*	1.000	091460	18*	1.000	096957	1-50	500
082496	09*	1.000	086895	43*	1.000	091580	1-50	200	097084	15*	1.000
082516	32*	1.000	087170	1-50	500	091669	39*	1.000	097205	1-50	200
082520	28*	1.000	087187	14*	1.000	091737	22*	1.000	097209	1-50	500
082544	10*	1.000	087227	33*	5.000	091807	35*	5.000	097261	41*	1.000
082564	26*	1.000	087232	19*	10.000	091832	41*	1.000	097413	31*	1.000
082649	1-50	500	087550	1-50	200	091846	13*	5.000	097693	1-50	200
082679	30*	1.000	087608	1-50	200	091880	1-50	500	097798	01*	5.000
082789	1-50	500	087674	44*	1.000	092266	34*	10.000	097770	1-50	500
082820	20*	10.000	087711	1-50	200	092560	30*	1.000	097814	1-50	200
083057	30*	1.000	087748	50*	1.000	092872	1-50	200	097957	38*	1.000
083167	45*	1.000	087776	06*	5.000	092909	04*	1.000	098198	04*	1.000
083216	41*	1.000	087777	35*	1.000	093077	44*	1.000	098290		